

۱۲ گزارش
حوریه ملکی

چتر درمانی کردستان برای زائران اربعین

با نزدیک شدن به ایام اربعین حسینی، تمهیدات گسترده بهداشتی و درمانی برای ارائه خدمات به زائرانی که از مسیرهای مواصلاتی استان کردستان خود را به مرز رسمی باشماق مر یوان می‌رسانند، وارد فاز عملیاتی شده است. ظرفیتی عظیم که از سطح پایگاه‌های اولیه سلامت آغاز شده و با آماده‌باش کامل ۶۵۱ خانه بهداشت و ۱۵۰ مرکز سلامت، تا استقرار بیمارستان‌های صحرایی، پایگاه‌های شبانه‌روزی اورژانس و تجهیزات امداد و نجات در نقطه صفر مرزی امتداد یافته است.

■ ■ ■

استان سرسبز و کوهستانی کردستان، با مردمانی میهمان‌نواز و فرهنگی غنی، این روزها آغوش خود را برای پذیرایی شایسته از زائران اربعین گشوده است. در این میان، حفظ سلامت زائران در اولویت نخست زیرساخت‌ها قرار دارد. جایی که استقرار موبک‌های مردمی در کنار ایستگاه‌های درمانی و مراقبتی، بستری امن را برای تأمین نیازهای بهداشتی، اسکان و تغذیه سالم زائران فراهم آورده است.

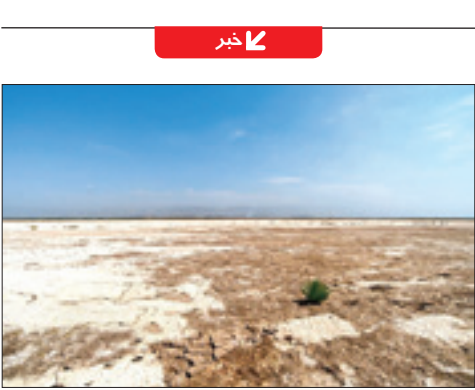
■ **بسج امکانات درمانی و نظارت‌های بهداشتی**

تمهیدات بهداشتی و درمانی امسال نسبت به سال‌های گذشته با انسجام و گستردگی بیشتری دنبال می‌شود تا زائران بدون دغدغه از پایانه مرزی باشماق عبور کنند. در همین راستا، دبیر کمیته بهداشت و درمان ستاد اربعین کردستان گفته که تمام ظرفیت‌های حوزه بهداشت و درمان استان برای ارائه خدمات به زائران در ایام اربعین بسیج شده است و مراکز مختلف بهداشتی، درمانی و اورژانسی در آماده‌باش قرار دارند.
با یک هدایی در رابطه با تقویت ظرفیت‌های تخصصی در نقطه مرزی افزود: «بیمارستان سیار شهید شیخ‌الاسلام از سوم تا سیزدهم مردادماه با هدف تقویت ظرفیت درمانی و تسریع در ارائه خدمات پزشکی به زائران اربعین حسینی در مرز باشماق مستقر و فعال خواهد بود تا در صورت نیاز، خدمات درمانی در سریع‌ترین زمان ممکن در اختیار زائران قرار گیرد.»

بخش دیگری از برنامه‌ریزی‌های بهداشت و درمان کردستان، به ظرفیت‌سازی در حوزه بستری و اورژانس بیمارستانی اختصاص دارد. دبیر کمیته بهداشت و درمان ستاد اربعین کردستان با تشریح این اقدامات عنوان کرد: «در کنار بیمارستان سیار شهید شیخ‌الاسلام، تمام بیمارستان‌های استان نیز برای ارائه خدمات درمانی فعال است. ۱۶ بیمارستان در سطح استان کر دستان برای ارائه خدمات درمانی در ایام اربعین فعال هستند و آماده پاسخگویی به نیازهای درمانی احتمالی خواهند بود؛ همچنین بیمارستان کوثر سندسج به عنوان بیمارستان پشتیبان در مرکز استان فعال است تا در صورت نیاز، ظرفیت‌های درمانی بیشتری برای پشتیبانی از روند درمان فراهم باشد.»

در حوزه بهداشت محیط و پیشگیری از بیماری‌ها، نظارت بر سلامت مواد غذایی و آب آشامیدنی در موبک‌ها از اهمیت دوچندانی برخوردار است. هدایی با اشاره به برنامه‌های پیشگیرانه در این بخش اظهار کرد: «در حوزه بهداشت، ۶۵۱ خانه بهداشت و ۱۵۰ مرکز سلامت که در مسیر تردد و راهپیمایی زائران قرار دارند، در حال آماده‌باش هستند. افزون بر این، ۲۲۰ نفر از نیروهای حوزه بهداشت در قالب ۱۰۷ تیم نظارتی در مسیرهای تردد زائران حضور دارند تا نظارت مستمر، از بروز مشکلات بهداشتی پیشگیری کنند.»

فوریت‌های پزشکی و خدمات جاده‌ای نیز نقش حیاتی در تأمین امنیت جانی زائران دارند که دبیر کمیته بهداشت و درمان ستاد اربعین کردستان با تشریح ظرفیت‌های لجستیکی تدارک‌دیده شده تصریح کرد: «۷۵ پایگاه اورژانس در سطح استان به صورت شبانه‌روزی فعالیت دارند و اورژانس هوایی نیز به عنوان پشتیبان در نظر گرفته شده است. همچنین با توجه به حجم تردها در مرز باشماق، یک دستگاه اتوبوس آمبولانس، یک دستگاه آمبولانس، یک دستگاه موتورلانس و یک دستگاه چهارچرخه آمبولانس در این منطقه مستقر شده‌اند تا توان امدادسانی را به حداکثر برسانند.»

حرکت ریزگردهای تالاب صالحیه به سمت کرج و تهران

۱۲ ریزگر
مدیر مطالعات تالاب صالحیه و معاون پژوهش و فناوری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، از فعال شدن کانون‌های ریزگرد تالاب صالحیه به سمت شهرهای نظر آباد، کرج و تهران خبر داد.
کارمان رضایی مدیر مطالعات تالاب صالحیه و معاون پژوهش و فناوری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، با اشاره به آخرین وضعیت تالاب صالحیه گفت: «براساس روند پایش چند سال گذشته، نقاطی در بستر تالاب صالحیه به‌عنوان کانون‌های بالقوه تولید ریزگرد شناسایی شده‌اند. این نقاط عمدتاً به‌صورت جزایر یا تپه‌های ماسه‌ای هستند که به دلیل خشک تر شدن بافت خاک، مستعد تبدیل شدن به کانون گرد و غبار شده‌اند.»

وی افزود: «پیش‌بینی می‌شد در ماه‌های تیر و مرداد، با افزایش سرعت باد و عبور آن از آستانه حدود شش متر بر ثانیه، این مناطق فعال شوند و ریزگرد تولید کنند.»
این کارشناس با بیان اینکه تصاویر ماهواره‌ای به‌طور مستمر رصد می‌شوند، ادامه داد: «بررسی تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد از بستر تالاب صالحیه در ساعت‌های مشخصی ریزگرد برخاسته و دامنه گسترش آن نیز بر اساس جهت وزش باد قابل ردیابی است.»
به گفته رضایی بر اساس پایش‌های ماهواره‌ای، غبار محلی ناشی از این تالاب طی روزهای آینده به سمت شهرهای نظر آباد، کرج و تهران حرکت خواهد کرد.

پنج‌شنبه اول مرداد ۱۴۰۵ | ۸ صفر ۱۴۴۸

در مواجهه با بحران‌های اقلیمی و تنش‌های شدید آبی، کشاورزی در سیستان و بلوچستان در کنار فعالیت‌های اقتصادی، پیوندی عمیق با هویت و اسقامت مردم این مرز و بوم به وجود آورده است. از سیستم‌های سنتی آبیاری که حاصل نیوغ نیاکان برای مهار آب‌های روان در دشتی تشنه‌است تا گلخانه‌های مدرنی که با کنترل دقیق شرایط جوی، بهره‌وری را به اوج رسانده‌اند، همگی گواهی بر ظرفیت‌های دست‌نخورده جنوب شرق کشور است.

این تلفیق هوشمندانه میان دانش زیستی بومی که در دنیا با نام «اگروفورستری» یا همان فناوری‌های کشت کنترل‌شده شناخته می‌شود، نویدبخش ظهور نوعی کشاورزی تاب‌آور است. این مدل جامع، نه تنها امنیت غذایی منطقه را تضمین می‌کند، بلکه با تولید محصولاتی استراتژیک مانند خرما، موز، انبه و صیفی جات خارج از فصل، سیستان و بلوچستان را به قطب اصلی صادرات کشاورزی ایران تبدیل کرده و تهدیدهای اقلیمی را به ستون‌های ثبات اقتصادی تبدیل می‌سازد.

■ **هم‌سویی دانش کلاسیک و نیاکانی**

سیستان و بلوچستان در منطقه‌ای از ایران قرار دارد که خورشید با تمام توان بر پهنه زمین می‌تابد و بادهای ۱۲۰ روزه در دشت‌ها می‌وزند. با این‌حال تا همین چند دهه قبل، این منطقه به «نیار غله ایران» شهرت داشت. اما مدت‌هاست که سیستان و بلوچستان بین خشکسالی‌های فرساینده که منابع حیاتی را تحت فشار قرار داده و فرصت‌های بی‌نظیر ترانزیتی و ظرفیت‌های بکر کشاورزی سردرگم است. با این اوصاف، در این خطه، کشاورزان با تکیه بر میراث کهن خود و ابزارهای نوین، در حال بازتعریف الگوی کشت و سازگاری با اقلیم هستند که در آن، مهندسی باستانی آب با تکنولوژی‌های گلخانه‌ای هم‌نوا شده است.

به گفته دکتر منیره مینایی رسا، استاد دانشگاه و کارشناس حوزه کشاورزی، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های توسعه در مناطق بومی، شکاف میان تئوری‌های دانشگاهی و تجربیات زیسته‌است. او با بیان اینکه در مزارع بلوچستان، اغلب شاهد تقابل میان مهندسان صیفی جات و میوه‌های گرمسیری نظیر موز، انبه و خرما را تضمین کرده، بلکه با تکیه بر مزیت رقابتی محصولات بومی، نویدبخش ظهور نوعی کشاورزی تاب‌آور است؛ الگویی که با پیوند زدن تکنولوژی نوین به ریشه‌های کهن، سیستان و بلوچستان را به یکی از قطب‌های اصلی صادرات کشاورزی ایران و نمونه‌ای درخشان از مدیریت پایدار منابع در اقلیم‌های خشک تبدیل کرده است.

اینجا به تنهایی قادر به حل معماهای پیچیده اقلیمی منطقه نیستند.»
جرامی شده است.
■ **مهندسی زیستی در زیر اشکوب نخل‌ها**
تصور غالب از بلوچستان، دشتی خشک و بی‌آب است، اما نغذیه قلب نخلستان‌ها، دنیای متفاوتی را پش چشم بر این است که رویکردهای دانش کلاسیک و نیاکانی باید یکدیگر را به رسمیت شناخته و بپذیرند. مهندس کشاورزی باید ادعان کند تجرب زیستی یک کشاورز که عمری را با محصولی خاص زیسته، در هیچ کتاب درسی نیامده است. حاصل این تعامل و تبادل دانش میان تخصص آکادمیک و تجربه میدانی، تحقق کشاورزی موزون و پایدار در اقلیم‌های سخت خواهد بود.»

این کارشناس کشاورزی با اشاره به تنوع دانش بومی در پهنه بلوچستان خاطر نشان می‌کند که هر کشاورز بر اساس شرایط خرداقلیمی منطقه خود، راحل‌های منحصر‌به‌فردی یافته و می‌گوید: «اگر یافته‌های علمی نوین به عنوان یک کاتالیزور در کنار این دانش بومی قرار گیرند، تحولی شگرف در بهره‌وری رخ خواهد داد. نخلستان‌های بلوچستان به عنوان آزمایشگاه‌های زنده هستند که در آنها مدل‌های پیشرفته «کشاورزی جامع» قرن‌ها پیش از تدوین در کتب غربی، به صورت عملیاتی

ایران

سرویس شهرستان ۶۰۱۸۵۲۳

اقتدار کشاورزی سیستان و بلوچستان از نخلستان‌های کهن تا گلخانه‌های نوین

در پهنه تشنه و آفتاب‌سوخته جنوب شرق ایران، جایی که بحران‌های اقلیمی و کم‌آبی معیشت را نشانه گرفته‌اند، کشاورزی فراتر از یک فعالیت اقتصادی، به نماد استقامت و هویت مردمان سیستان و بلوچستان بدل شده است. امروز این استان با تلفیق هوشمندانه نیوغ نیاکان در سیستم‌های سنتی آبیاری و دانش «اگروفورستری»، با فناوری پیشرفته گلخانه‌ای، در حال بازتعریف امنیت غذایی و رونق اقتصادی در قلب کویر است. توسعه محیط‌های کشت کنترل‌شده به عنوان یک ضرورت حیاتی، نه تنها مصرف آب را به حداقل رسانده و تولید مستمر صیفی جات و میوه‌های گرمسیری نظیر موز، انبه و خرما را تضمین کرده، بلکه با تکیه بر مزیت رقابتی محصولات بومی، نویدبخش ظهور نوعی کشاورزی تاب‌آور است؛ الگویی که با پیوند زدن تکنولوژی نوین به ریشه‌های کهن، سیستان و بلوچستان را به یکی از قطب‌های اصلی صادرات کشاورزی ایران و نمونه‌ای درخشان از مدیریت پایدار منابع در اقلیم‌های خشک تبدیل کرده است.

دانش بومی، کشت برنج در زیر سایه نخلستان‌هاست.
■ **راهکار بومی برای مهار بحران‌های نوین**
بسیاری از متخصصان معتقدند که ریشه برخی از بحران‌های فعلی خاک و آب، در رویکردهای تک‌بعدی «فقط آب سبز» نهفته است که با تکیه بر سموم و کودهای شیمیایی، تعادل زیستی را برهم زد. در مقابل، دانش بومی بلوچستان بر پایه هم‌زیستی با طبیعت بنا شده است. موضوعی که رئیس مرکز تحقیقات حوزه بلوچستان بر آن تأکید کرده و بر این باور است که گسست از دانش بومی هزینه‌های سنگین پنهانی را به اکوسیستم‌های طبیعی تحمیل کرده است که امروز سیستمی که در آن درخت، زراعت و دام در هم‌افزایی مطلق قرار دارند.
در این نخلستان‌ها، مدیریت منابع آب با ظرافتی خاص انجام می‌شود. کشاورزان با هدایت آب به استخرهای ذخیره، ابتدا به پرورش ماهی می‌پردازند و سپس از آبی که با فضولات ماهی غنی شده است، برای آبیاری مزارع استفاده می‌کنند. این کود طبیعی، نیاز به نهاده‌های شیمیایی را به حداقل می‌رساند. یکی از شگفتی‌های این

ایستگاه‌های آب‌انباری، در کنار این میراث کهن، ضرورت‌های اقلیمی راه

به اجرای عملیات آبخیزداری دارد، شهرستان بیجار در استان کردستان است.

آمارها نشان می‌دهد، احداث شدن طرح‌های آبخیزداری در این شهرستان موجب جاری شدن سیل و به بار آمدن خسارت جانی و مالی بسیار شده است.

موضوعی که موجب شد تا برای رفع این معضل، سپاه کردستان وارد عمل شده و چند طرح مهم آبخیزداری را اجرا کند.

سردار حسن عسکری، جانشین فرمانده سپاه بیت‌المقدس کردستان، در آیین کلنگ‌زنی طرح‌های آبخیزداری شهرستان بیجار با تأکید بر اینکه خدمت به مردم از آرمان‌های اصلی شهداست، در این خصوص می‌گوید: «طرح «آبخیز تاجالیز» در شهرستان بیجار با اعتبار ۱۰ میلیارد تومان و با هدف کنترل روان‌آب‌ها، تقویت منابع آبی و محرومیت‌زدایی آغاز شد.»

وی با بیان اینکه امسال آخرین سال برگزاری کنگره ۵هزار و ۵۳۶ شهید این استان است، با اشاره به فعالیت کمیته محرومیت‌زدایی و مردم‌باری ذیل کنگره شهدای استان می‌افزاید: «یکی از کمیته‌های مهم این کنگره، کمیته محرومیت‌زدایی و مردم‌باری است که مجموعه بسیج سازندگی مسئولیت آن را بر عهده دارد و اقدامات ارزشمندی در راستای رفع محرومیت و خدمت‌رسانی به مردم انجام داده است.»

بررسی‌ها نشان می‌دهد طرح‌های آبخیزداری تنها در یک شهر انجام نشده و موفقیت آن موجب شده تا این طرح در شهرهای مختلف نیز اجرا شود.

سرهنگ احمد عینی، مسئول بسیج سازندگی سپاه بیت‌المقدس کردستان نیز با اشاره به اجرای طرح «آبخیز تاجالیز» در این استان می‌گوید: «این طرح در شش شهرستان استان در حال اجراست و بیجار دومین شهرستانی است که آیین آغاز عملیات اجرایی آن برگزار می‌شود.»

وی می‌افزاید: «این پروژه با حجم عملیات ۳ هزار متر مکعب اجرا خواهد شد و شامل احداث سیل‌بند و سازهای سنگی است که در کنترل روان‌آب‌ها، کاهش خسارات ناشی از سیلاب و تقویت منابع آبی منطقه نقش مؤثری خواهد داشت.»

این اتفاق مهم در حالی است که طبق آمارهای بیش از سه دهه انجام طرح‌های آبخیزداری در استان کردستان بیش از ۷ هزار سازه در قالب اقدامات اصلاحی آبخیزداری به منظور ساماندهی و مدیریت رواناب‌های سطحی و رسوبات حاصل از فرسایش اجرا شده است.

یکی از مناطقی که به دلیل بارش‌های فراوان در طول سال‌های

جوان

| روزنامه جوان | شماره ۲۶۵۳

بحران کم‌آبی و تغییرات اقلیمی، توسعه کشت‌های گلخانه‌ای به عنوان کلیدی‌ترین راهکار نجات کشاورزی در مناطق خشک و کم‌آب کشور مطرح شده است. این سیستم نوین با کاهش چشمگیر مصرف آب و کنترل دقیق تبخیر، امکان تولید مستمر و اقتصادی انواع صیفی جات، سبزی‌ها و حتی میوه‌های گرمسیری را در اراضی کویری فراهم می‌سازد. امروز این فناوری زیستی به عنوان ضرورتی حیاتی برای بازتعریف امنیت غذایی و رونق اقتصادی در پهنه‌های تشنه ایران شناخته می‌شود و مسیری موازی با دانش بومی برای نجات کشاورزی استان می‌سازد.

استان پهناور سیستان و بلوچستان که سال‌ها در ادبیات توسعه به عنوان منطقه‌ای متاثر از خشکسالی‌های مداوم و بادهای ۱۲۰ روزه شناخته می‌شد، اکنون با تغییر رویکردی ساختاری و اتکا بر مدیریت نوین منابع آب، به پیشران اصلی توسعه محیط‌های کشت کنترل‌شده در ایران تبدیل شده و رتبه دوم کشوری را در سال ۱۴۰۲ به خود اختصاص داده است. این ارتقای جایگاه بی‌سابقه، حاصل یک برنامه‌ریزی منسجم در حوزه زیرساختی است، به‌طوری که پهنه گلخانه‌های استان با رشد شتابان و افزوده‌شدن ۱/۱۶۷ هکتار تنها در دوره اخیر، در مجموع به سطح چشمگیر ۸۸۰ هکتار دست یافته

است تافاق‌های جدیدی از خودکفایی را پدیدار سازد.

سپهر آرمندیان، کارشناس برجسته حوزه کشاورزی، با تحلیل این جهش خیره‌کننده معتقد است که سیستان و بلوچستان به دلیل بهره‌مندی از اقلیم‌های متنوع، به‌ویژه در نواحی جنوبی و سواحل استراتژیک مکران، پتانسیل بی‌نظیری برای کشت گلخانه‌ای دارد که در سایر نقاط کشور کمتر دیده می‌شود.

او با اشاره به اهمیت رتبه دوم کشوری این استان تأکید می‌کند که این دستاورد بزرگ نشان‌دهنده گذار موفق و هوشمندانه از کشاورزی سنتی غرقابی به سمت یک اقتصاد کشاورزی مدرن و مبتنی بر فناوری‌های نوین است که توانسته تهدیدهای سخت اقلیمی را به فرصتی برای تولید پایدار و مستمر صیفی جات و محصولات باغی ارزشمند تبدیل کند.

سازوکار توسعه گلخانه‌ای در این پهنه کویری بر پایه توازن میان سرمایه‌گذاری‌های بزرگ مقیاس صنعتی و توانمندسازی جوامع محلی طراحی شده است، به‌طوری که در بخش تجارت صنعتی، ۲۴۲ بهره‌بردار حرفه‌ای در پهنه‌ای به وسعت ۱۱۰ هکتار مشغول به بازآوری هستند و در سوی دیگر، با احداث هزار و ۸۶۸ واحد گلخانه جدید کوچک‌مقیاس، ۵۵ هکتار به سطح معیشتی بومیان افزوده شده است تا توزیع عادلانه ثروت محقق شود. همچنین به کارگیری تکنولوژی‌های تطبیقی نظیر ۲ هکتار سازه سایبان فنی و سبک، نشان‌دهنده نفوذ مهندسی مدرن برای مقابله با تنش‌های دمایی شدید منطقه و بهینه‌سازی مصرف انرژی است.

استفاده از این سازه‌های مهندسی‌شده، راندمان مصرف آب را در این نقطه از کشور به بالای ۹۰ درصد رسانده و بستری بی‌نقص برای تولید انبوه انواع سبزی، صیفی جات خارج از فصل و میوه‌های لوکس گرمسیری جهت عرضه به بازارهای داخلی و کشورهای حوزه خلیج‌فارس فراهم آورده است. تداوم این مسیر تحولی نه تنها امنیت غذایی کشور را تحکیم می‌بخشد و اشتغال پایدار بومی ایجاد می‌کند، بلکه با بهبود معیشت کشاورزان، نمونه‌ای درخشان از توسعه پایدار را در حساس‌ترین نقاط مرزی کشور به تصویر می‌کشد که نیازمند تقویت فوری زیرساخت‌های لجستیکی و حمل‌ونقل صادراتی است.

۱۲ خبر کوتاه

راهاندازی ۴ هزار و ۷۰۰ نیروگاه خورشیدی حمایتی

۱۲ سیستان و بلوچستان
به گفته مدیر کل کمیته امداد امام خمینی (ره) سیستان و بلوچستان این نهاد با راهاندازی ۴ هزار و ۷۰۰ نیروگاه خورشیدی حمایتی، رتبه نخست را در سطح کشور به خود اختصاص داده است.

محمدرضا میری مدیر کل کمیته امداد امام خمینی (ره) سیستان و بلوچستان با اشاره به راهاندازی ۴ هزار و ۷۰۰ نیروگاه خورشیدی حمایتی گفت: «این نیروگاه‌ها که از نوع پنج مگاواتی هستند، به شبکه سراسری برق متصل و باعث ارتقای امنیت انرژی، پادفند غیرعامل و کمک به رفع ناترازی برق می‌شوند.»

وی با اشاره به اینکه برق تولیدی، ضمانت خرید ۲۰ ساله توسط وزارت نیرو دارد، افزود: «این نیروگاه‌ها برای خانواده‌های مددجو باعث ایجاد درآمد پایدار ماهانه شده و چراغ امید را در قلب خانواده‌های نیازمند منطقه روشن نگه داشته است.»

این مسئول تصریح کرد: «همچنین برای مددجویانی که فاقد ساختگاه مورد تأیید شرکت برق هستند و امکان احداث نیروگاه خانگی وجود ندارد، طرح احداث نیروگاه خورشیدی جمعیتی با پرداخت تسهیلات قرض الحسنه در دست اقدام است.»

میری افزود: «طرح راهاندازی نیروگاه‌های خورشیدی پنج کیلوواتی، نماد تحول در مأموریت‌های حمایتی کمیته امداد است که می‌تواند با ایجاد درآمد پایدار، بستری برای خروج تدریجی مددجویان از مشکلات معیشتی را فراهم سازد.»